

Chiam Bûn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ Lèk-kài tit-chióng-chiá

詹文聲教授台語薪傳賞歷屆得獎者

CHIAM BÛN-SENG KÀU-SIŪ TÂI-GÍ SIN-THOÂN-SIŪⁿ TIT-CHIÓNG MIÂ-TOAⁿ

2020 nî 陳金花、陳金泉、蕭平治、陳慶約

2021 nî 江澄樹、蘇晏德

2022 nî 王朝賜、林麗姿、吳家銘、蔡桂珠、張淑真

2023 nî 曹芬敏、陳秀菊

2024 nî 邱碧華、林月娥、蔣日盈

2020 Chiam Bùn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siūⁿ tit-chióng kám-giân

Tân, Kim Hoa 陳金花 2020.11.22

Góa chiok ài kap lêng hun-hióng meh-sih, siâu-kài góa sī Tâi-lô-hōe Jîn-bú Hun-hōe-tiúⁿ. Góa 2004 nî bé thàu-thiⁿ-chhù ê sī, tō chhâi 1 ki “Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe Jîn-bú Hun-hōe” ê khăng-páng, àn-sùiⁿ beh tòng-chò kàu-sek--ah. Chìn kám-siā Tâi-lô-hōe it-tit hō góa chò hun-hōe-tiúⁿ, kàu-taⁿ “Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe Jîn-bú Hun-hōe” ê khăng-páng iáu tī-leh, mā kā kàu-sek siat-pī kah bē-bái teh khui Tâi-gí khò-têng. Góa it-tit kā Tâi-lô-hōe tòng-chò siōng chhin ê tōa-ka-têng. Tī chia kap chē-chē chiân-pòe hák-sip. Hiáng-siū Tâi-gí ê tōa-pó-thiap, ùi sim-koaⁿ-té hoat-chhut tùi Tâi-gí ê ài.

Thiaⁿ chêng bók-koe ê lêng teh kóng, ài kā bók-koe tok kin, i chiah ē seⁿ khah-chē. In-ūi sit-bút tì-kak sèⁿ-miā siū ui-hiáp, tō ē phah-piàⁿ seⁿ-thòⁿ hiō-tâi. Góa mā sī án-ne. In-ūi tī Tiong-hoa Bîn-kok oai-chhoah ê kàu-iók, góa kàu 43 hòe chiah chai-iaⁿ góa m̄-sī Tiong-kok-lâng. Sui-bóng lêng-hùn chhéⁿ--khí-lâi ah, m̄-koh mā keng-kak-tiòh chheng-chhun teh-beh kòe--ah. Góa tō kóaⁿ-kín chhiong-sit Tâi-oân kok-hāng tì-sek. Kóaⁿ-kín phah-piàⁿ seⁿ-thòⁿ bat Tâi-bùn ê lêng lâi chiāⁿ-chò bók-piau, koh kap lêng hun-hióng góa ùi thak Lô-má-jī khai-sí góa ê jîn-seng chiah kái-piàn ê kò-sū.

“Sú-bêng-kám” hō gōa ũ íong-khì. In-ūi chiok kiaⁿ Tâi-gí pha-huiⁿ, góa choân-cheng-sîn teh kàu-hák. Lô-má-jī Hiáp-hōe jîn-châi chē-chē, ũ lêng-lék khui-khò chai-pôe Tâi-gí lâu-su. Góa tiāⁿ-tiāⁿ teh siūⁿ, nā bô tong-chhơ Tiuⁿ, Hòk Chū i-seng tī siā-khu tãi-hák khui Tâi-gí-khò, beh ná-ū góa kin-á-jit khiã tī chia? Góa iōng chit-khoán sim-chêng, tòe lâu-su ê kha-pō chò. In-ūi ũ chò tō ũ hō pát-lâng ki-hōe. Chhin-chhiūⁿ Tiuⁿ i-seng ũ khui-khò tō ũ hō góa ki-hōe. Sók-íiōng Jîn-bú Hun-hōe-tiúⁿ ê sin-hūn, kā khui-khò tòng-chò giáp-bū. Ū ki-hōe tō khui-pan, lâm-pak jī-lō pháu, m̄-khéng hioh.

Tû-khì góa ê bó-hāu Ko-su-tâi só-tiúⁿ Lâu, Chêng Goân kàu-siū siâu-kài góa khì Ko-hiông-chhi Tē-it Siā-tâi, kap Tiuⁿ, Giok-lêng chú-jīm iau-chhiáⁿ lán Tâi-lô-hōe khì Ko-su-tâi Gí-káu Tiong-sim khui-khò í-gōa, góa koh chú-tōng khì siā-khu hák-oân,

Seng-kong Tâi-hák, kok siā-khu tâi-hák, hām kok-chióng thoân-thé khai-hoat khò-têng. Khi ù khó-lêng khui-khò ê só-châi chih-chiap. Kā kà Tâi-gí Lô-má-jī tòng-chò sī seng-oáh tióng tē-it tióng-iàu ê tâi-chì, kòe he bô kà-jit ê seng-oáh. Mā ùi-tiòh “Kháu-pi Sit-giām Sió-hák” ê “Tâi-Lô Choan-àn” khi kàu Tâi-lâm Sin-hòa kà. Koh in-ùi kiaⁿ Gí-lân khiuⁿ bô--khi, kàu Gí-lân kà “Lô-má-jī ki-chhó. ”

Sui-jiân chìn cháu-chông, m̄-koh góa lóng chiok hoaⁿ-hí! In-ùi khò-têng kiát-giáp tō ē khòaⁿ-tiòh siu-sêng. Gún ê hák-oân tō ù lêng-lék iōng choân-lô siá LINE khai-káng kau-liú. Mā ē kau Tâi-bûn chok-phín chò kiát-giáp sêng-kó. Tû-khi Tâi-gí Lô-má-jī ki-chhó thák-siá-pan koh khui kok-chióng khò-têng pòe-phōaⁿ chē-chē lêng khó-kòe Tâi-gí-lâu-su. Hō in ù lêng-lék tī hák-hâu khiā tē-it sòaⁿ kà Tâi-gí. Khòaⁿ-tiòh kin-nī thâu-chit-pái ê hák-sū-āu Tâi-gí hák-hun-pan mā ù 20 gōa-ê khó--jip-khi, hō góa kám-kak chin khoài-lók. Chin ù kè-tát! Sûi-sī siūⁿ-tiòh a-bú ê òe, “Chò ke tiòh chhéng, chò-lâng tiòh péng.” “Sió-hō bē-kham-tit chiáp-lòh.” Góa sūi-sī tit-tiòh kó-lé. Sui-bóng tī bó-gí kè-tát chhò-loân ê hiân-tâi siā-hōe, m̄-tāⁿ bô Tâi-gí chu-goân, koh ē hông kong-kek. M̄-koh góa iáu-sī ē tī góa ê lêng-lék hoân-ùi kè-siòk jīn-lō chò. Lán tâi-ke lóng-sī kiù Tâi-gíe i-seng.

Siōng ù thiau-chiàn--ê khò-têng sī Gí-lân! In-ùi góa sī Gí-lân-lâng, chai-iaⁿ kantaⁿ Lô-má-jī chiah ē-tàng pó-liú ték-sū ê Gí-lân-khiuⁿ. Chhau-sim peh-pak mā tī Gí-lân khui 2 kí--ah. Siūⁿ-khí góa beh kè lái Ko-hiông ê sī, goán a-pah kóng ê òe, “Ko-hiông hiah-hng, chit-chōa-lō tú-thiⁿ!” Chit-má bô-kâng--loh! Góa khùn-chit-chhéⁿ tō kàu-ùi--ah! Góa lī-iōng pài-gō hā-pan chhoân-chhoân--leh, chē pài-lák thàu-chá 1:30 Thóng-liân Kheh-ūn kàu Tâi-pak choán-ūn-chām, choán chē 6:15 Ka-má-lán Kheh-ūn, kàu Lô-tong chiah 7:30 niá! Khi-kàu Tang-koe-soaⁿ iah-sī Má-sai ê kàu-sek lóng iáu hù-hù. Khai-sí chit-kang 6 tiām-cheng ê khò-têng. Hó-tit-ka-chài góa hó-khùn-phiah. Chū-sè-hàn tō ài chē-chhia, chē chiūⁿ iā-chhia tō khùn--ah. Chē kheh-ūn iā-chhia tō-sī góa bián-hùi ê lí-koán. Chē kàu Lô-tong siōng-bô mā khùn ù 6 tiām-cheng--ah! Tong-jiân ù cheng-sîn kóng-khò--ah. Hôe-têng käng-khoán chē Ka-má-lán Kheh-ūn khi Tâi-pak choán Thóng-liân Kheh-ūn. Khah sin-khó--ê sī ài lô-hoân Michiluh sàng. Bô-lūn pòⁿ-mê kúi-tiám, i long-ē phòe-há p lâi chia-thâu chài--góa.

Goán khui-khò ê bó k-tek, tō-sī hi-bāng khiā tē-it-sòaⁿ ê lâu-su lóng-ài ē-hiáu Tâi-gí Lô-má-jī. Ē chio khìchham-ka Sêng-tâi ê Tâi-gíjīn-cheng kiám-giām Lô-má-jī ê sit-lé k. Mā kó-lē in kiāⁿ góa kiāⁿ--kòe ê lō, khi chìn-siu sé k-sū. Tī góa chò pì-su-tiúⁿ 3 jīm lâi pòe-hùn chhiau-kòe 100 ùi Tâi-gí-lâu-su. Mā kó-lē chhiau-kòe 10 ùi khi thá k Tâi-bûn sé k-sū. Iáu ē-kì-tit Tiuⁿ i-seng kóng--kòe, “Lín ài tòng-chò ka-kī sī bī-lâi ê hâu-tiúⁿ, ài pòe-ióng ka-kī ù lêng-lé k chú-chhī chit-keng Tâi-gí há k-hâu!” Só-í gún

it-tit nêng-tī tē-it sòaⁿ 1 pan koh 1 pan khui-khò chio-lâng ó h Tâi-gí Pé h-ōe-jī. Chip-
iài tùi chia chē-chē siàu-liân-lâng thoân-sêng bó-gí bûn-hòa, lè k-sú, chún-pī chiòng-
châi lō-iōng ê chit-kang.

Su-liām Tēⁿ, Jī Giòk Bók-su ū-lát ê siaⁿ-âu. Bók-su sui-jiân lī-khui lán--ah, m̄-koh
i ê cheng-sîn éng-oán tī--leh. Hôe-sióng chit pái chū-chhan ê sī, thiaⁿ-tiòh i kóng-khí
bô-lâng thui-tián Tâi-gí khò-têng ê tãi-chì....., i teh hoân-ló. Góa mā chhin-sin
chham-ú Bók-su só iàu-ì ê Tâi-oân Lô-má-jī Bûn-hòa-cheh ê tiū-pī hōe-gī. Bók-su sī
chit-iân chhōa-thâu chò Tâi-gí kàu-hák ê chiân-pòe. Tâi-gíe-tàng kiâⁿ kàu kin-á-jit
chit-ê tiūⁿ-bīn, sī ū chiok-chē lêng sio liân-sòa phah-piàⁿ chiaⁿ ū--ê. Góa siūⁿ “Kok-
ka Gí-giân Hoat-tián-hoat” eng-kai tùi Tēⁿ Bók-su ū kóa an-ùi--lah!

Thoân-sêng tō ná thoân sêng-hóe--leh! Tiuⁿ i-seng ùi Tēⁿ Bók-su hia chiap chit-
pha Tâi-gí kàu-hák ê hóe. Góa ùi Tiuⁿ i-seng hia koh chiap-tiòh chit-pha hóe. In-ūi tī
Tâi-lô-hōe kian-chhī Tâi-gí Lô-má-jī kàu-hák, góa iōng chit-phak jiát-chêng ê hóe
bān-bān á sio-chhut chiok-chē-lúi hoe. Che-kúi-nī lâi sin-lêng bē-chió, mā ū khah-
chē siàu-liân--ê chhut-hiân. Chia-ê siàu-liân--ê piáu-hiân chiok-hó, chhiūⁿ súi-súi ê
Tâi-gí-hoe. Ū pān Tâi-bûn Phok-lám hōe, chhut-pán Tâi-gí ōe-pún, siá chok, ián hì-
kiòk, kóng Tâi-gí gín-á-kó, tī hák-hāu khiā tē-it-sòaⁿ ê Tâi-gí lâu-su. Kè-siòk chìn-siu-
-ê.....Hôe-thâu khòaⁿ chhiūⁿ him-sióng pah-hoe, hō góa ū tām-pòh-á an-ùi. Bāng-
sióng che Tâi-gí sêng-hóe koh-chài thng-thòaⁿ, sio hō koh khah iām koh khah jiát.

Kám-siā 2004 nī Tiuⁿ i-seng siāu-kài góa jip Tâi-lô-hōe. Kám-siā 2006 nī tī Chiúⁿ,
Ūi Bûn kàu-siū hia cheng-chhú tiòh Jīn-bú hun-hōe-tiúⁿ. Góa kám-kak chò hun-hōe-
tiúⁿ chiok kong-êng. Kám-siā Chiam, Bûn Seng kàu-siū koan-khoán thīn Tâi-gí. Ē-
tàng tit-chióng góa sit-châi chiok hoaⁿ-hí. Chiok kám-siā thui-chiàn-lêng hō góa tī
"hoa-kah chi-nī" ū ki-hōe tit che êng-iāu. Góa tin-sioh chit-ê êng-iāu, kám-kak jīn-
seng chhiūⁿ ut kim-pòh-á, chhiūⁿ khong-kim--ê kâng-khoán! Góa beh kā chit-ê
chióng hiàn-hō só-ū pòe-phōaⁿ góa ê chiân-pòe kap góa ê lâu-su, hák-seng, koh góa
chhù-lâi ê lêng. Góa beh pó-chhī sin-thé kiân-khong it-tit chò Tâi-gí ê sū-kang bô thè-
hiu. Chòe-āu Góa kā 2 bān khơ ê siúⁿ-kim koan-hiàn hō góa ê lèk-sú lâu-su “Ōng, Chiau
Ēng Chhut-chheh Ki-kim.” Kám-siā lâu-su khan-kà. Ōng-bāng lâu-su ê chheh sūn-lī
chhut-pán, hō khah-chē lêng liáu-kái Tâi-gí lèk-sú, an-ùi lâu-su chāi-thian chi-lêng.
Seⁿ tī Tâi-gí hong-hûn put-pêng ê nī-tāi, lán tãi-ke ài kā ì-chì khioh chò-hóe kè-siòk
phah-piàⁿ, tui-kiū Tâi-gí Lô-má-jī bûn-jī hòa!

2020 Chiam Bûn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ tit-chióng kám-giân

Tân Kim-chôaⁿ 2020.10.31

Tâi-seng ài kám-siā Siōng-tè, siúⁿ-sù lán chit-tè chiâⁿ súi ê tó-sū kok-ka—Tâi-oân, hō lán khiā-khí tī chit-ê só-chāi, koh hō lán chin-súi ê jí-giân--Tâi-oân-ōe.

Chóng-sī lán Tâi-oân-ōe khiok tng-kī tī sit-bîn thóng-tī ap-chè ê kàu-iók cheng-chhek, tek-piát sī KMT “Tòk-chun Hōa-gí, pài-thek Tâi-gí” ê jí-giân cheng-chhek ē-bīn, lī-iōng mui-thé thoân-pò, chhau-lōng thiú-hòa, hō Tâi-oân-lâng tui ka-kī sit-khì sìn-sim, tì-sú bô jí-giân ì-sek, chin-chōe-lâng chiū úi m̄-kóng pìⁿ-chòe bōe-hiáu kóng, lú bōe-

hiáu kóng chiū lú m̄-káⁿ kóng, lú m̄-káⁿ kóng chiū lú bô-ài kóng, ok-sèng sùn-khoân ê kiát-kó, hō lán ê bó-gí chiâⁿ-chòe hiân-kim chit-khoân hō-lâng kám-kak chiok kan-khó-sim ê iūⁿ-siūⁿ.

Ka-chài Siōng-tè heng-khí ũ ì-sek ê Tâi-oân-lâng, khòaⁿ-tiōh chit-khoân hiân-siōng, m̄-goân khut-hók che bô-lí ê kiōng-koân ap-chè, kam-goân tâu-jíp hók-chín bó-gí ê thoân-sêng kang-chok, sit-chāi sī góa ê hok-khì.

Góa chiū-sī 2001 nî ùi pó-kàu-kài choán-hiōng tâu-jíp bó-gí thui-tōng ê kàu-iók kang-chok, góa chhim-chhim kám-kak “Thòng-khó ê lâng, bô pi-koan ê khoân-lī”, 20 gōa-nî lâi tī hák-hāu, siā-khu, khì-giap, kàu-hōe chiōng-sū bó-gí ê kàu-hák, mā chham-ú chin-chōe iú-koan bó-gí thui-tōng kap kàu-iók kái-kek ê kong-kiōng sū-bū, chiū án-ne tit-tit chò, tiām-tiām-á chò, bô ũi-siáⁿ-mih, chiū kan-ta òng-bāng “bó-gí ê àm-mê” ē kóaⁿ-kín “thiⁿ-kng”.

Góa mā beh chià chit-ê ki-hōe, kám-siā góa ê bó-hōe--Tâi-pak Siang-liân Tiúⁿ-ló-kàu-hōe, tng-kī thê-kiong chu-goân, tâu-jíp siā-khu Tâi-gí-bûn ê thui-tōng kap kàu-iók kang-chok.

Kám-siā góa ê thài-thài kap ka-têng, tng-kī jím-siū góa chin bô-êng koh thàn bô-chiⁿ, m̄-nā kā chhù kòr kā chiâⁿ hó-sè, koh ũ hó ê kang-chok kap siu-jip, hō góa ē-tàng bô keng-chè ap-lék bián hoân-ló khì chò góa jīn-úi chiâⁿ iàu-kín ê tãi-chì, i bô oàn-giân ê jím-nāi chiū-sī góa siōng-tōa ê chi-chhî.

Kám-siā tī chit tiâu bó-gí thoân-sêng ê lō kap góa tâng-kiâⁿ hō góa chi-chhī kó-lē ê hāk-seng, pêng-iú, lāu-su kap góa ê ka-têng, chit-ê êng-kng sī lán chòe-hóe phah-piàⁿ ê khéng-tēng, kap ták-ke hun-hióng chit-ê hoaⁿ-hí, chit-má nî-hòe khah chōe, góa chí-hó chit kang tòng-chò nng kang chò, òng-bāng chāi-chō khah-chōe siàu-liân pêng-iú chham-ú Tâi-gí ê thui-tōng kang-tēng.

Kám-siā Chiam Bûn-seng kàu-siū thê-kiong Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ, hō lán chin-hó ê kó-lē, kám-siā ták-ke.

陳金泉 2020.10.31

代先愛感謝上帝，賞賜咱一塊誠摯的島嶼國家—台灣，予咱khia起佇這ê所在，閣予咱真摯ê語言—台灣話。

總是咱台灣話卻長期佇殖民統治壓制ê教育政策，特別是KMT「獨尊華語、排斥台語」ê語言政策下面，利用媒體傳播，操弄醜化，予台灣人對家已失去信心，致使無語言意識，真濟人就位毋講變作袂曉講，愈袂曉講就愈毋敢講，愈毋敢講就愈無愛講，惡性循環的結果，予咱ê母語成做現今這款予人感覺足艱苦心ê樣相。

佳哉上帝興起足濟有意識ê台灣人，看著這款現象，毋願屈服這無理ê強權壓制，甘願投入復振母語ê傳承工作，咱在做就攏是鬥陣拍拚ê兄弟。我有機會參與這ê重建ê工程，實在是咱ê福氣。

我就是2001年位補教界轉向投入母語推動ê教育工作，我深深感覺「痛苦ê人，無悲觀ê權利」，20外年來佇學校、社區、企業、教會從事母語ê教學，嘛參與真濟有關母語推動俗教育改革ê公共事務，就按呢直直做、恬恬仔做，無為啥物，就干焦向望「母語ê暗暝」會趕緊「天光」。

我嘛欲藉這個機會，感謝我ê母會—台北雙連基督長老教會，長期提供資源，投入社區台語文ê推動俗教育工作。

感謝我ê太太俗家庭，長期忍受我真無閒閣趁無錢，毋若共厝顧甲誠好勢，閣有好的工作俗收入，予我會當無經濟壓力免煩惱去做我認為誠要緊ê代誌，伊無怨言ê忍耐就是我上大ê支持。

感謝佇這條母語傳承ê路俗我同行予我支持鼓勵ê學生、朋友、老師俗我家庭，這個榮光是咱做伙拍拚ê肯定，俗逐家分享這個歡喜，這馬年歲較濟，我只好1工當作2工做，向望在座較濟少年朋友參與台語ê推動工程。

感謝詹文聲教授提供台語薪傳賞，予咱真好ê鼓勵，感謝逐家。

2020 Chiam Bùn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ tit-chióng kám-giân

Lahjih 蕭平治 2020.10.31

Chiâⁿ hoaⁿ hí lâi niá Chiam Bùn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ. "Tiòh chiáng kám-giân" góa lóng thók hō ták ê thiaⁿ. Khéng-tēng góa kiâⁿ ê lō, khéng-tēng góa chò ê kang.

Kám-siā Chiam Bùn-seng kàu-siū ê Tâi-gí sin-thoân-siúⁿ. Kám-siā Tâi-oân Lô-má-jī hiap-hōe chhui-chiàn, kám-siā kok ùi phêng-sím khéng-tēng. Chit ê chiáng-siúⁿ siāng tōa ê ì-gī sī: "Khéng-tēng góa kiâⁿ ê lō, khéng-tēng góa chò ê kang."

1991 nî chiah chai siáⁿ-mih sī sip-ngó-im, khai-sí thoân-thóng im-ün gián-kiú, siūⁿ boeh chò Hàn-òh sian-á. 1993 nî chiap-siū Tēⁿ Liông-úi kàu-siū, "Hàn Lô lām-siá" Tâi-gí-bùn koan-liām khé-sī, siá chhut thâu-chit-phiⁿ Tâi-gí-bùn "A-pa ê lók-kak hun-chhoe", tō kái-piàn hong-hiòng, kā "Seng-oáh Tâi-gí" chhui-sak chiâⁿ-chò góa ê sū-kang, boeh su-siá seng-oáh Tâi-gí Tâi-gí-bùn, choát-tùi su-iàu PĒH-ŌE-JĪ.

Koan-liām ín-chhōa khai-liām, khai-liām ín-chhōa hák-sip. Tâi-bùn thong-sìn, Tâi-bùn bóng pò sī niū-sit, Tâi-gí bāng "taigu@googlegroups.com" siā-thoân sī góa cheng-chìn ê hó só-chāi. Tiān-náu, Tâi-gí su-jip-hoat sī siāng tiōng-iàu kang-khū, òh Email, òh chiūⁿ-bāng chiâⁿ-chò pit-iàu jīt-siāng, tū-liáu ka-kī chìn-siu, mā iōng-sim tī kok-sió lâu-su ê kàu-hák chhui-kóng.

Ùi TW301 kàu "HOTSYS HAHSYS" kàu "KKS Tâi-gí su-jip-hoat" kap Sìn Bōng Ài Tâi-gí Kheh-gí su-jip-hoat "FHL Taigi Hakka IME", m̄-nā an-chong sú-iōng, mā thèh-chhut ì-kiàn hō khai-hoat-chiá chham-khó, ùi-tiòh PĒH-ŌE-JĪ Tâi-gí-bùn, ù kàu ke-pô cháp-chhap, tián-hiān Lahjih kam-chhó kò-sèng pún-chit.

Lîm Chùn-iók tiúⁿ-ló kóng, "Hàn lô su-siá, Ông Iók-tek kàu-siū chú-tiuⁿ, Tēⁿ Liông-úi kàu-siū thê-chhiòng, Tēⁿ Liông-kng sin-seⁿ chhòng-pān "Tâi-bùn thong-sìn" lâi sit-chiān. Góa sī tiòng-sit chi-chhī-chiá, it-tit hoaⁿ-hí kin-tòe āu-piah phah-piàⁿ.

1997 nî Lī Heng-chhiong kàu-siū chí-tō khan-kà siá "Tâi-oân siók-gí kiām sng tiⁿ", tit-tiòh kàu-iók-pō chiáng-lē, sī khéng-tēng góa ê chài-tiāu. 2020 nî ê kin-á-jit, tit-tiòh Chiam Bùn-seng kàu-siū ê Tâi-gí sin-thoân-siúⁿ, sī khéng-tēng góa kiâⁿ ê lō sī cheng-khak ê lō, khéng-tēng góa chò ê kang sī ù ì-gī ê kang.

Kám-siā ták-ke! Kám-siā ták ê lâi kā góa kó-lē.

2021 Chiam Bùn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siūⁿ tit-chióng kám-giân

Kang Têng-chhiū

Kok-ūi sian-chìn í-kip Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe ê iú-chì ták-ke pêng-an. Tâi-seng kám-siā “Chiam Bùn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siūⁿ” chú-pān tan-ūi, hō góa ũ chit-ê ki-hōe, thang tī chia kóng chhut góa ê kám-sióng. Góa siōng-tōa ê kám-siong, sī góa pí chāi-chō ê sian-chìn khah-bân bó-gí kak-chhéⁿ, só-í, it-tēng ài pí-lâng koh-khah phah-piàⁿ, chiah tòe ē-tiòh chu-ūi sian-chìn ê kha-pō.

Koh-lâi, kóng-tiòh góa ê tâi-gí kak-chhéⁿ, sī tī 1996 nî khòaⁿ-tiòh chit-pún kiò-chò «Tâi-gí Sè-kài» ê chấp-chì, hiông-hiông hoat-kak ka-kī goân-lâi sī chit-ê tâi-gí ê chheⁿ-mê-gû. Ûi hit-chūn khai-sí, chiah chit-pō chit-pō tǎh-jip tâi-gí chit tiâu lō. Chhím khai-sí chham-ka kok-chióng kah tâi-gí-bùn ũ koan-hē ê gián-sip, kàu āu--lâi chham-ka tâi-gí jīn-chèng khó-chhì, sòa-lòh, chìn-jip sió-hák kà tâi-gí, koh chit-bīn khi thák gián-kiú-só. Ûi tâi-gí thiaⁿ kóng thák siá ê piáu-hiān lêng-lèk, it-tit kàu tâi-gí tì-sek ê jīn-bat lêng-lèk, hō góa ũ choân-bīn ê tâi-gí choan-giap, ē-tàng tī tâi-gí-bùn ê téng-bīn chò hōng-hiàn, che sī góa chit-ê sī-chūn siōng hoaⁿ-hí tǎi-chì.

Sè-hàn kóng tâi-gí hō lâu-su kò káu-pài-á kah hoat-chiⁿ, siông-sin chin-chē lêng chham góa kâng-khoán. Hit-chióng bô-hó ê kám-kak, tì-sú ka-kī chhōa-bó seⁿ-kiáⁿ liáu-āu, bô-ài kà ka-kī ê gín-á kóng tâi-gí. Chin put-hēng góa tō sī chit-chióng lêng. Ka-chài goán nng-ê gín-á, ke-kiám ũ gōa-má tàu kò, chiah bô hō in tâi-gí ê chih tng--khi. Só-í ùi góa tâi-gí kak-chhéⁿ liáu-āu, kian-chhī ài kah in kóng tâi-gí.

Chòe-āu, góa siūⁿ beh hō koh-khah chē só-chai thiaⁿ ē-tiòh tâi-gí, beh hō tâi-gí koh-khah seng-oáh-hòa, m̄-koán chheⁿ-hūn iah-sī sék-sāi, m̄-koán bīn-tùi-bīn iah-sī kóng tiān-ōe, hui put-tit-í, it-tēng lóng iōng tâi-gí hām lêng tùi-ōe, hō thau-khak lāi chiâu sī tâi-gí ê su-khó. Hi-bāng ták-ke kah góa kâng-khoán, hō ták só-chai lóng thiaⁿ ē-tiòh tâi-gí, sī thui-tōng tâi-gí siōng hó ê hong-hoat. Kám-siā ták-ke.

Kang Têng-chhiū

20211228 Tâi-tiong Pak-tūn Siōng-tek kok-sió

2021 Chiam Bùn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ tit-chióng kám-giân

Sơ Iàn-tek

Góa Sơ Iàn-tek 1959 nî chhut-sì, Ko-hiông Lō-tek lāng. Tī 40 tang-chêng góa ê sìn-gióng tùi bîn-kan chong-kàu kái sìn Kì-tok liáu-āu, Tī 1984 nî su-tong-sī 26 hòe, Ū tī Lō-tek Tiúⁿ-lò kàu-hōe òh Pêh-ōe-jī, Che tùi Tâi-gí kàu-hák ũ chin tōa ê pang-chān.

1995 nî 3--goeh chham-ka Tâi-lâm sîn-hák-īⁿ Siā-hōe gián-kiù-só Tâi-gí-bùn su-chu-pan tē-it-kī. Kun-tòe Tīⁿ Jī-giók bók-su ê kha-pō khai-sí kiâⁿ Tâi-gí-lō, Kàu taⁿ chiong-kīn 27 tang bô thêng-pō. Chit 20 kúi-tang bat tī kàu-hōe, pō-sip-pan, bîn-kan siā-thoân, siā-khu tãi-hák, kok-tiong-siò kà Tâi-gí. Bat tī Kok-bîn-tóng tiám-miâ chò kì-hō ê tē-hā tiān-tâi chú-chhī Tâi-gí kàu-hák ê chiat-bók. Tī hák-hāu kà Tâi-gí 20 tang, Ē-tit-thang kóng sī choân-chit ê Tâi-gí lāu-su. Siōng kah-ì ê hêng-chhù sī chí-tō hák-seng siá Tâi-gí-si kah piàn kī-sút(mô-sút), Gín-á-si ê chok-phín chhiau-kòe 1000 siú. Chio hák-seng lâi chham-ka Tâi-gí jīn-chèng mā sī góa ê choan-bùn-kho, Tâi-iok chio 2000 lāng lâi chham-ka Tâi-gí jīn-chèng. Chū-iū sī-pò, Tâi-oân kàu-hōe kong-pò, Kong-sī Tâi-gí-tâi mā bat lâi hák-hāu chhài-hông góa kà Tâi-gí ê phiat-pō.

Chit-pái chin kám-siā Tân Kim-hoa lāu-su ê chhui-chiàn, hō góa ũ ki-hōe tit-tiòh Chit-ê chióng-siúⁿ. Kìⁿ-nā kiâⁿ--kòe lóng ē lāu-lòh kha-jiah, Tâi-gí-lō éng-oán bô thêng-pō, Tâi-gí-lāng kah kō-toaⁿ khùn kāng-pāng, Tâi-bùn-lāng pit-chiam kah lāng bô sio-kāng.

Tùi Iông-bêng kok-tiong kàu Tiān-tiong, Tùi Tiān-tiong kàu Tām-chúí Chin-lí tãi-hák, Kah Tâi-lô-hōe tàu-tīn 20 tang. Tâi-gí sī góa ê bō, Góa beh pōe lí it-seng bô thêng kha-pō, Ū Tâi-gí ê lō-tô góa m̄-kiâⁿ kan-khó, Lán n̄ng-lāng ê kám-chêng hō lāng him-bō, M̄-koán sī hong àh-sī hō, Lán lóng chhēng kāng chit-tiâu khò, M̄-koán thiⁿ jōa o hō lòh jōa chhō, Ták-kang pōe lí khai-káng sà-pō. Tâi-gí sī góa ê ang, Lí ê òe-gí siōng chheng-phang, Góa beh tōe lí chit-si-lāng, Kā lí lám-tiâu-tiâu lóng m̄ pàng, M̄-koán tōa-ke àh-sī sió-hāng, Éng-oán tah-sim pōe lí khai-káng, M̄-koán hong-thai àh-sī tē-tāng, Ták-kang tīⁿ-tòe pōe lí chhut-phāng. Tâi-gí sī góa ê chêng-jīn, Ū lí m̄-bián hái-bī san-tin, Ài lí bô-su-iàu goân-in, Ū lí tâng-kiâⁿ tak-kang hó lòh-bîn, Tâi-bùn siá-chok siōng-kài chhin, Sui-bóng Tâi-oân-lāng kah lí sio-siám-sin, Góa beh tī Tâi-oân kā lí thng-thòⁿ têng-kin.

Kám-siā tak-ke ê thiàⁿ-sioh kah chi-chhī, Chiok Tâi-gí chá-jit chhut-thâu-thiⁿ.

2022 Chiam Bûn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siūⁿ tit-chióng kám-giân

林麗姿

Lim Lē-chu sī góa ê miâ, 漢字寫做林麗姿, 1954年tī南投市出世, 自細漢就有真好ê台語環境kah真傳統ê家庭tōa-hàn, 2002年教育部舉辦ê國中小學鄉土語言教師考試合格, 開始tùi台語文學有beh探討ê熱情。2006年提早退休轉任台語老師, 從事台語教學chiah真正接觸台語文, ùi-tiòh學習專業理論來提昇ka-tī ê素養, 開始tī台語文領域學習求進步參加各項相關研習, 真hēng-ūn sī國立成功大學

台語文學分師資班來台中開課, 我mā thê-tiòh國立成功大學培育「台灣母語教學師資培訓」碩士學分修習科目chóng-kiōng 21學分結業。

我tùi繪本真有興趣, tiāⁿ-tiāⁿ sì-kè chhōe繪本來看, m̄-koh chhōe lâi chhōe khi péng lâi péng-khi khòaⁿ lâi khòaⁿ khi lóng iōng英語iah-sī華語寫ê, chin-chiàⁿ khòaⁿ tiòh用台語發音ê繪本mā-sī iōng漢文寫ê。2007年考入國立成功大學台灣文學所語言組讀冊, 有正規進階式ê專業學習環境kah相關研究, 我iōng「台語繪本的詞彙研究」提出論文, 順利通過考試thê-tiòh碩士學位, chiōng-chhú kàu-siū chhōa góa kiāⁿ gián-kiù ê lō-sòⁿ。

我真愛教冊, 經過教育部本土語言台語檢定合格, tī台中市國中本土語社團、國小、幼兒園台語文教學到今, 2022年參加高級中等學校本土語文教師36小時研習、認證考試thê-tiòh證書開始tī高中教冊。Tī台語教學téng-bīn sui-jiân gín-á ê nî-kí ū chin-tōa ê chha-piát, ùi tiòh lán ê台語我真用心, 我有教育ê熱誠iáu ē-tàng hoat-hui siōng-tōa ê kong-lêng。我tùi教學來訓練學生參加台語各項比賽lóng ū chiāⁿ hó ê成績, 另外tāk年歇熱擔任夏日樂學ê講師, 指導學生寫台語散文、台語詩...等, koh sī台中市台語文化協會舉辦台語gín-á營ê講師, 訓練學生台語口說藝術表演。Tī靜宜大學推廣部「台語文教師增能研習班」擔任講師; koh tī台中教育大學、彰化師範大學、靜宜大學「台語認證輔導研習班」擔任講師、國教署舉辦「中等教師台語認證增能研習」講師...等。

感謝kàu-siū ê khan-sêng, hō góa ū ki-hōe tī台灣羅馬字協會做事工, tī Tâi-gí-bûn ê bú-tâi做過台灣文學館「白話字數位典藏博物館建置」研究助理, 「國民小學鄉土語文教材教法」、「台灣民間文學歌仔冊小事典編纂出版」、「中等學校本土語文教材教法課程研發方案」撰搞委員, 「台灣民間文學有聲書」專案主編、「建置本土語言線上教學」之骨幹老師、《A級真簡

單》，金安文教台語文編輯委員。Tùi台語各方面文學ê保留kah chhui-sak, 我lóng tòe siǎn-pái ê kha-jiah, chhōe lán台灣ê鄉土文化代代相傳koh創新, tō sī án-ne ê siūⁿ-hoat 我kah曹芬敏老師合作著作《台語文VS多元創意意象》chit-pún chheh為台語保留chit-kóa民間鄉土文學, hō lán ê母語文化教育ū傳承。

我kah-ì團體活動, ē參加kok-chióng社團, 我有積極熱誠ê服務態度, tī團體ê人際互動téng-bīn我學習溝通技巧kah多功能ê專業訓練, tī科技ê時代我siūⁿ-beh發揮ka-tī教學專長, 支持用「台語」iáh-sī「台灣話」ê族語名稱。Ng-bāng kah樂齡sī-tōa分享來jīn-bat本土語言。我是台中市文化資產古蹟導覽人員, tī導覽古蹟時會用台語做主要語言, soan-thoân保存本土語言「台語」是一件chin重要ê tǎi-chì, mā達到教學相長是siōng-tōa ê興趣。

2022 Chiam Bûn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ tit-chióng kám-giân

Ngô Ka-bêng

Tâi-ke pêng-an! Góa sèⁿ Ngô, miâ Ka-bêng. Tâi-ke khah chai-iaⁿ--ê sī góa ê phian-miâ, hō chò Hê-bí.

Chit pái chin êng-hêng, thang lâi niá chit ê siúⁿ. Ài seng kám-siā Tân Kim-hoa sian-siⁿ khòaⁿ góa ũ kàu, ká góa chhui-chiàn. Ê lâi chò Tâi-gí-bûn sū-kang, tòh sī khòaⁿ tiòh in chit iân-

-ê, chiáh kah thè-hiu ê hòe, koh hiah piàⁿ-sì. Hō góa chin kám-tōng, mā liòh-á kiàn-siàu. Phêng in khah siàu-liân--ê, bô kúi ê lêng jip-lâi chò chia ê kang-khòe. Án-ne beh thoân hō siáng--leh? Sớ-pái góa ùi 2017 nî tòh choán-tô, hē-goân Tâi-gí-bûn chiáⁿ chò 1-sì-lâng ê chì-giap.

Khêng-sit, 2017 nî kàu taⁿ mā chiaⁿ 6 tang niá. Lâi kap lêng chò-hóe niá chit ê sin-thoân siúⁿ, ũ tām-pòh-á pháⁿ-sè. Koh khah ũ chu-keh--ê phah-sêng iáu chin chē. Siúⁿ-siúⁿ--leh, Tâi-bûn Ke-si-mī to chiok khiàm chiⁿ, iáu sī bīn-phòe khah kâu--leh, ũ chu-goân thang kè-siòk chò tãi-chì khah iàu-kín.

Chit kúi tang, góa teh chò ê sū-kang ũ 3 ê tōa hong-hiòng. Kap tãi-ke hun-hióng.

Thâu 1 ê sī Tâi-bûn Ke-si-mī, lī-iōng góa ê choan-tióng, iā tòh sī nng-thé khai-hoat ê ki-sút, lâi lī-ek Tâi-gí-bûn hák-sip chiá. Chú-iàu teh chéng-lí Tâi-gí sū-khò, siat ChhoeTaigi sū-tián, chò PhahTaigi su-jip-hoat. Òh Tâi-gí, siá Tâi-bûn, pìⁿ chò khin-khó tãi. Mā ũ khai-hoat 1 kóa pang-chân hák-sip ê giàn-mh, chhin-chhiūⁿ Tàu Tâi-gí. Chit ê kè-ék sớ chò--ê, chē-chē lêng tak kang teh lī-iōng. Chit khoán tōa kang-têng sī teh phah kin-ki, chu-goân soah chió kah, bô kúi ê lêng chi-chhi. Tâi-bûn Ke-si-mī tng-kí kong-khai bōr khoán, mā sī 1 khoán siā-hōe ũn-tōng ê hêng-sek. Lô-hoân tãi-ke koan-khoán chi-chhi.

Tē jī hāng, sī Tá-káu Tâi-gí Khai-káng-siā. Ûi góa chham-ú thak-chheh-hōe liáu-āu, táuh-táuh-á khai-sí tàu-saⁿ-kāng. 2018 nî kàu 2020 nî chiap siā-tiúⁿ ê sī, chiong i hùn-khoah, chiáⁿ chò ná NGO ê kong-lêng, tui siā-hōe tãi-chióng chhui-sak Tâi-gí-bûn. Tī 2019 nî koh pān 1 kò goeh 20 tiúⁿ hiah tōa ê hoát-tōng, hō chò Tâi-bûn Phok-

lám-hōe, hō Tâi-gí-bûn pìⁿ chò sî-kiâⁿ ê mih. Tá-káu Tâi-gí Khai-káng-siâ kap Tâi-bûn Phok-lám-hōe chiâⁿ chò phín-pâi liáu-âu, tī kû-nî 2022 nî, góa koh hoat-khí sêng-lip Tá-káu Tâi-gí-bûn Chhiok-chìn Hiáp-hōe. Hiân-chhú-sî góa tam-jīm lí-sū, kòe-kè, kap khò-têng chơ chơ-thâu. Hó-ka-chài chit-má choân sè-kài lóng ũ iú-chì lâi hông-hiàn i ê lêng-lék. Tâng-chê kiâⁿ, ke khah ũ khùi-lát. Khioh-khí tak kò goeh ũ pân chē-chē hoat-tōng, gún chûn--nî khí, Pêh-ōe-jī ê khò pòⁿ tang khui 1 pái. Ûi ki-chhó pan, chìn-kai pan, kàu Choân-bîn Tâi-gí Jīn-chèng kap Pêh-ōe-jī Kiám-têng ka-kiông pan. Choân-pō kō Pêh-ōe-jī lâi kà. Hō koh khah chē lêng chai-bat siá Pêh-ōe-jī ê lī-ek kap ì-gī. Chit-má kan-na gún ũ án-ne chò. Chit ê bók-phiau mā siōng hah lán chit ê siúⁿ số kóng--ê. Hoan-gêng lâi chàn-chō gún hiáp-hōe, pang-chân gún kè-siok chò chia ê kang.

Tē 3 hāng, sī Tâi-gí Niau. Chit ê phín-pâi sī góa kap gún khan-chhiú số chhòng-lip--ê. Sī 1 khoán gí-giân hêng-siau ê chhiú-lō, gí-bûn kong-kéng, mā sī siâ-hōe sit-giām. Û ki-hōe chia kap tãi-ke hun-hióng.

Lō-bóe, kám-siâ Tâi-lô-hōe siat chit ê siúⁿ, hō kian-chhî chhui-sak Tâi-gí, chhui-sak Pêh-ōe-jī ê lêng, ũ ki-hōe thang hông o-ló, m̄-sī hông mē niâ. Kám-siâ phêng-sím khéng-têng. Kám-siâ Chiam Bûn-seng koan-khoán, siúⁿ-kim thang chi-chhî góa kè-siok chò Tâi-bûn Ke-si-mī chit ê khang-khòe. Ì-gī put-chí-á tōa. Koh ài tèk-piát kám-siâ gún khan-chhiú. Nā m̄-sī beh kà i kóng Tâi-gí, góa mā bē lâi sèk-sài, him-sióng ka-tī ê gí-giân kap bûn-jī.

Ng-bāng lán Tâi-oân òe, Pêh-ōe-jī, iā tòh sī Tâi-oân jī, kap lán Tâi-oân lêng, ũ 1 kang ē hō jīt-thâu chiò tiòh kng. Kám-siâ!

2023.01.14

2022 Chiam Bûn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ tit-chióng kám-giân

蔡桂珠

蔡桂珠台灣雲林縣人，國立台灣師範大學臺灣文化及語言文學研究所碩士畢業、銘傳大學教育暨應用語文學院教育研究所碩士畢業。民國91年參加教育部辦理國民中小學鄉土語言(閩南語)教學支援人員語言能力檢核通過，後續繼續提著教育部高級認證佾成大台語能力高級佾專業級的ê認證。對91年8月份開始佾桃園市蘆竹區山腳國小做台語教學支援人員，到目前為止捌佾山腳國小、光明國小、大竹國小、海湖國小教台語，目前是桃園市蘆竹區海湖國小的台語代理教師。

佾教學方面，桂珠以thui-sak台語成做使命感，教學期間以活潑趣味生活化ê教學予囡仔學習台語，除了聽、講、讀、寫以外，閣定定利用無上課ê時間指導學生囡仔參加台語朗讀、演講、情境演說、字音字形、講古ê比賽定定著等。嘛有參與桃園市教育局本土語言補充教材創作、擔任十二年國教課綱國民中小學標準本位評量國小台語領航教師、擔任台語相關研習的講師，thui-sak台語、共台語繼續iā-chéng落去。

除了教學以外，桂珠抱著終身學習ê觀念，定定參加台語相關的研習，充實教學的專業知識，成立台語讀冊會、擔任台語朗讀、演說、情境演說、字音字形的評審thê-poát優秀ê人才。積極參加thui-sak台語的社團活動，親像早期有參加抗議立法院刪除教育部母語認證經會活動、參加國家語言法公聽會，發表第一線母語教師的心聲，向望會當為本土語言盡淡薄仔心力。目前除了是桃園市蘆竹區海湖國小的台語代理老師以外，嘛是台灣母語聯盟理事、台灣母語教育學會常務理事、台羅會會員、語文競賽評審、台語教師研習講師、助教、十二年國教課綱國民中小學標準本位評量國小台語種子教師、十二年國教課綱國民中小學標準本位評量國小台語領航教師、臺北囡仔臺語夏令營講師、桃園市本土語言教師聯誼會會長。捌擔任過台灣母語教育學會桃園分會會長、桃園縣台語文化學會常務理事、理事、會員。

除了指導學生參加各種的台語語文競賽以外，家已嘛參加過台語朗讀、演講、字音字形的比賽，定定著等，佾99年參加全國語文競賽台語朗讀社會組第四名、100年參加全國語文競賽台語朗讀社會組第二名。第一本碩士論文就是用台語書寫《台語朗讀研究-全國語文競賽

桃園台語教師為例》。

目前嘛是活字典編輯成員之一，佇95年、97年、101年、109年、110年捌得著桃園市績優本土語言教師；106年、110捌得著桃園市績優代理教師，佇今年110學年度精進教師專業語課程品質-國民中小學教師素養導向優良教學示例獎勵計畫甲等；閣成立S2素養課程設計台語讀冊會，嘛配合桃園市教育局中教育科做本土語言教師雙向溝通、媒介的管道。

桂珠抱著「先做予人看，才講予人聽。」終身學習理念自我勉勵，對教學支援人員一路不斷精進成長，對支援人員成做代理教師，完成兩個碩士學位。家己對工課的態度總是盡心盡力，代誌攞盡量共做予好，另外一方面學習教學的專業佻做人處事的道理。目前嘛佇國立清華大學國民小學加註語文領域本土語言閩南語專長學士後教育學分B班讀冊，準備參加明年六月份ê教師資格考試，期待會當繼續共台語iā-chéng落去並且開花結果。

2022 Chiam Bûn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ tit-chióng kám-giân

王朝賜

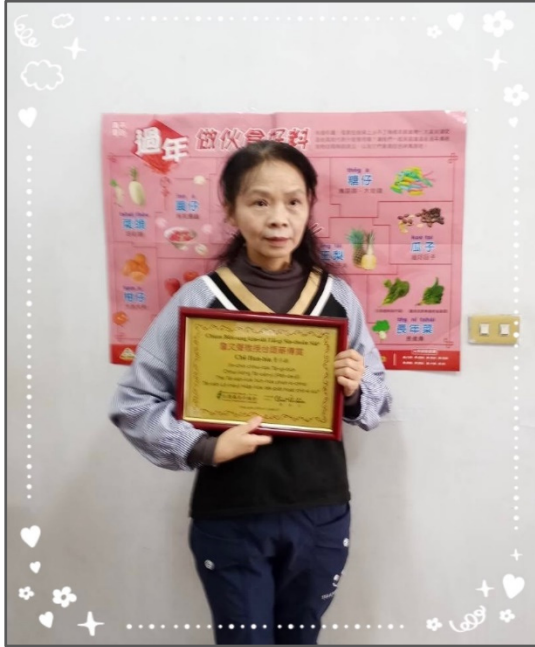

張淑真

2023 Chiam Bûn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ tit-chióng kám-giân

Chô Hun-bín

Thâu-khí-seng kám-siā 詹文聲教授，設立台語薪傳賞，che-sī hō thui-sak Tâi-gí ê iú-chì siông-tōa ê kó-lē hām khéng-tēng.

長期以來，行台語這條路，攏是佇「堅持」兩字信念，喙齒根咬咧咧走從。沿路閣有大細粒石阻窒，好佳哉，有愛台語信念和助力互相贊聲相犄，才有氣力繼續拍拚。

感謝詹教授設立「台語薪傳賞」，這座獎牌，敢若是得著「台語奧斯卡」全款，感覺著阮的拍拚有予人看著，能力有受著肯定，多謝再多謝詹教授。

Kà-chheh tang-tiong, chóng-sī tī khò-tēng khng-chhàng chók-kûn jí-giân ê tēng-ūi : hō

hák-seng liáu-kái tiòh ka-tī sī Tâi-oân lāng, lán ê bú-gí sī Tâi-gí, hō hák-seng kóng Tâi-gí, ài Tâi-gí, ài Tâi-oân.

Góa kî-thāi ka-tī tī kàu-iók tiūⁿ hoat-hui chiàⁿ-hiòng ê éng-hióng-lát, sit-hiân góa ê kàu-iók lí-liām, í Tâi-gí kà lāng, í hoaⁿ-hí kàu-hák、以理交心、以情交流。

Kám-siā tàk-ke, kám-siā Chiam Bûn-seng kàu-siū, kám-siā lán TLH. Nng-bāng Tâi-gí chhut thâu-thiⁿ, Tâi-gí tit thòaⁿ kàu choân sè-kài.

Koh-lâi it-tēng ē iōng chē-chē ê phah-piàⁿ, thui-sak Tâi-gí.

感謝詹教授

2023 Chiam Bûn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ tit-chióng kám-giân

Tân Siù-kiok

Siú-sian góa ài kám-siā Tâi-lô-hōe kí-pân Chiam Bûn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ, í-kip kám-siā thui-chiàn góa ê Kim-chôaⁿ hiaⁿ, jî-chhiáⁿ mā beh kám-siā só-ū ê sím-cha úi-goân hō góa ê khéng-tēng, Siù-kiok kin-á-lit chiaⁿ ū chit ê ki-hōe khiā tiàm chia, góa phō tiòh chấp-jī-bân-hun kám-siā ê sim-chēng lâi niá-chióng, chiáⁿ hoaⁿ-hí mā chiáⁿ tím-tāng;

hoaⁿ-hí ê sī góa che jī-cháp gōa nī lâi tī Tâi-gí lō-siōng iōng-sim phah-piàⁿ hō-lâng khòaⁿ-tiòh, jî-chhiáⁿ siū-tiòh khéng-tēng, tùi góa lâi kóng sī siōng hó ê chi-chhi kah kó-lē, kám-kak tím-tāng ê sī tōa khoân-kéng pēng m̄ sī hiah-nī-á iú-siān, só-í, chit hūn sú-bēng-kám it-tēng ài koh khah jīn-chin, kèng-ka mī-nōa kian-chhi kè-siòk lòh-khì. Góa siōng-sin beh kiáⁿ tiō ū pō, ū pō tiō ū lō, ū bāng-sióng tiō ū hi-bāng. Lî-chhiáⁿ lán koh ū chē-chē ê iú-chì tâng-chê phah-piàⁿ, ū phah-piàⁿ tiō ē khòaⁿ-tiòh sēng-kó.

Góa chū-chiōng thèh-tiòh kàu-hák chi-oān lîn-goân ê chu-keh, góa tiō tī kàu-hák hiān-tiūⁿ kà kàu taⁿ, tiāⁿ-tiāⁿ chham-ka Tâi-gí siōng-koan ê gián-sip lâi cheng-chìn ka-kī ê sit-lék, 108 nī tùi Chheng-hôa tãi-hák Tâi-oân gí-giân gián-kiù ú kàu-hák gián-kiù-só sèk-sū pit-giap. 112 nī tī Tâi-tiong kàu-iòk tãi-hák siu oân kok-bîn sió-hák kàu-su ka-chù gí-bûn léng-hék pún-thó gí-bûn Bân-lâm-gí-bûn choan-bûn khò-tēng. Kú-nī lâi it-tit chhui-sak chhin-chú kiōng-hák Tâi-gí, sī-tōa-lâng hām gín-á chò-hóe hák-sip, m̄-nā Tâi-gí léng-lék chìn-pō, ū ka-tiúⁿ jīn-tōng chi-chhi ê hák-sip hâu-kó koh khah hó, Tâi-gí ē chhut-thâu-thiⁿ.

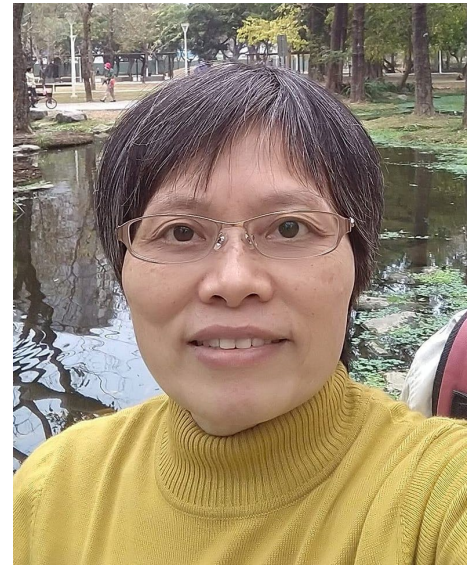
Siù-kiok tī Tâi-gí-lō phō tiòh chek-kék phah-piàⁿ ê sim, it-tit tiām-tiām-á chò, òng-bāng Tâi-gí kè-siòk tēng-kin siⁿ-thòⁿ, chhui kóng pē-bú òe, ū kóng tiō ū hi-bāng. Koh chit pái kám-siā, chiok-hok tàk-ke sin-nī khoài-lòk, pēng-an sūn-sī!

2024 Chiam Bùn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siūⁿ tit-chióng kám-giân

Khu Phek-hòa

Chiok kám siā Chiam Bùn-seng kàu-siū tui Tâi-gí làng ê thiàⁿ-thàng, siat-líp Tâi-gí sin-thoân-siūⁿ hō góa chit ê sió-chut-á ũ ki-hōe khiā tiám chia kóng ka-kī ê chhàu-phú kó.

Góa tī 2014 nî thong kòe lán Sêng-tâi Tâi-gí-bùn chhek-giām tióng-sim jīn-chèng kàu taⁿ tú hó sī 10 tang, kàu-hák nī-chu iā sī 10 tang. Siūⁿ tong-chhō ē kiāⁿ jip Tâi-gí kàu-hák sit-chāi sī kan-taⁿ siūⁿ beh ũ 1 ê ē-tàng pōe-phōaⁿ ka-kī ê gín-á sêng-tióng, koh ē-sái ũ tām-pòh-á siu-jip lâi saⁿ-thiⁿ, bô siūⁿ tiòh ē éng-hióng góa ê āu-pòⁿ sī-lâng.

Hit sī cha-bó-kiáⁿ iáu teh thak kok-hāu, góa m̄ng i Tâi-gí khò siōng-khò ê chêng-hêng, cha-bó-kiáⁿ kóng lâu-su lóng kóng Tiong-kok-ōe, kan-ta khò-bùn ē pàng tiān-chú-chheh, sī kō Tâi-gí liām--ê. Góa chhoah 1 tiò, m̄ng sī án-chóaⁿ bô iōng Tâi-gí lâi kà, cha-bó-kiáⁿ kóng-jiân kà góa ìn kóng, “M sī só-ū ê làng lóng kap lí káng-khoán ē-hiáu kóng Tâi-gí.” Sim-koaⁿ lâi gōng-siūⁿ án-ne góa mā thang lâi khi hák-hāu kà Tâi-gí.

Tán hāu-seⁿ khi thak iū-chí-ian, gín-á lóng lī-kha-chhiú ah, góa choăn khi m̄ng beh kà Tâi-gí ài siáⁿ khoán chu-keh, khòaⁿ tiòh khò-pún iū koh chhoah 1 tiò, hia ê jī lóng m̄ bat--góa, kóng-jiân koh ũ abc, taⁿ hāi--lōh, beh án-chóaⁿ chiah thang bat jī thong-kòe khó-chhi? Chhéng-kàu chāi-giáh lâu-su, i kóng “He sī Lô-má pheng-im m̄ bián òh, kan-taⁿ 10 hun niâ pàng i khi lah.” Hit sī m̄ bat pòⁿ-hāng, m̄ koh iáu sī kám-kak koài-koài.

Chū-jīn thiaⁿ kóng bô tōa bñn-tê, m̄ koh beh kà--lâng, eng-kài ài ũ thak siá ê lêng-lék, chhōe lâi chhōe khi tī bāng-lō téng hoat-hiān ũ 1 ũi Tân Kim-hoa lâu-su choân-bùn teh kà làng Tâi-bùn, chiok hoaⁿ-hí, m̄ koh khá kúi-á-pái tiān-ōe, lóng bô làng chiap, siūⁿ kóng ài kín chhōe pát ũi òh chiah sī thau-lō. Ka-chài ũ làng pò kóng Ko-su-tâi gí-chhek tióng-sim ũ khui-khò, kín khi pò-miâ, bô-siūⁿ-tiòh pò-miâ chàh-chí ah. Ka-chài ũ pêng-iú kóng i thè góa m̄ng khòaⁿ m̄i, bôe-chhiú ũ pò sêng-kong, chiah thang sèk-sāi góa ê kúi-jīn Kim-hoa lâu-su.

Thong-kòe jīn-chèng koh ài khi chham-ka kàu-chi jīn-oân hùn-liān thèh chu-keh, chiah ũ ki-hōe thang khi hák-hāu kà khò, chit pái iū koh tng tiòh khùn-lân.

Beh pò-miâ ài ũ chî-chió thong-kòe B2 ê chêng-su, m̄-koh hit sî tǎⁿ siu tiòh sêng-chek toaⁿ, iáu bô chêng-su, chí-hó bīn-phôe kek kâu-kâu, khá tiān-ōe khi m̄ng chú-pān tǎn-ūi, kám thang seng pò-miâ, chêng-su sū-āu chiah pó? Kong-ka ki-koan, kong-sū kong-pān, sūi kóng kán-chiong kúi-tēng kah chin chheng-chhó, bô chêng-su bē-sái chham-ka, góa sūi ká kóng, tán góa siu tiòh C2 ê chêng-su tòh sūi pó hō in, chú-pān jīn-oân kiaⁿ ka-kī thiaⁿ tǎⁿ--khi, koh ká góa khak-jīn 1 pái, m̄ng: “Lí kám ũ-iaⁿ sī C2?” Góa ìn sī. Pó-miâ sêng-kong, sūn-lī thèh tiòh kàu-chi chu-keh.

Tī kàu-hák ê kòe-tēng kap góa òh Tâi-būn kāng-khoán, tú-tiòh chin chē thiau-chiàn, ka-chài chheⁿ-mê--ê m̄ kiaⁿ chhèng, gōng-táⁿ kap i piàⁿ. Ē-bīn kóng kúi hāng tī bô kāng kai-tōaⁿ ê kok-chióng tú-gū.

Iū-chí-ian ê gín-á siōng kó-chui, bô-lūn ká siáⁿ in lóng òh kah chin hoaⁿ-hí, tèk-pát sī jīn LMJ pí sió-hák-seng koh khah lī-hāi. Khó-lū gín-á sè-hàn bô hoat-tō chù-sim siuⁿ kú, góa ē siat-kè phòe-háp chú-tê ê chhiú-kang hō gín-á ná chò ná òh siong-koan gí-sū kap té-kù, hāu-kó bē báí. Keh tang ōaⁿ 1 ũi chú-jīm, ké ng-jiān ká góa kóng, “Goán sī chhiáⁿ lí lái ká Tâi-gí m̄ sī ká chhiú-kang, kám sī hō gín-á chhiúⁿ Tâi-gí koa thiàu-bú tòh hó?” Eh, góa mā m̄ sī lái ká chhiúⁿ-koa thiàu-bú ê neh! Sui-bóng kơ-thong bô siáⁿ hāu-kó, góa iáu sī kian-chhī ka-kī ê kàu-hák siat-kè. It-tit kàu bó-chhin-cheh só chò ê chhiú-kang, tú-hó ē-tàng tī piáu-ian ê chiat-bòk sú-iōng, chú-jīm chiah choán-piàn thāi-tō. Goán-lái in ài ē-sái piáu-ian, thang thèh chhut-lái hông khòaⁿ ê mih. Sit-chāi kóng chē m̄ sī kàu-hák ê pún-ì.

Ká kòe siōng hàm ê 1 keng kok-siá sī ũ ka-tiúⁿ hoán-èng Tâi-gí hun-sò siuⁿ kē, kàu-bū chú-jīm keng-jiān iau-kiū góa tiâu-chéng hun-sò, m̄ sī khi kàu-iòk ka-tiúⁿ cheng-khak ê koan-liām. Sòa-lòh koh kóng chū āu hák-kī khai-sí, khò góa lái ká, hun-sò i lái phah tòh hó, chē sit-chāi sī khòaⁿ Tâi-gí chiok bô, chiok khó-ò ê chò-hoat. Ták-ke eng-kai ke-kiám ũ thiaⁿ kòe hák-hāu iau-kiū Tâi-gí hun-sò bē sái siuⁿ kē ê tǎi-chì, iā ũ thiaⁿ-kòe Tâi-gí khò ài chù-tiōng chhù-bī sèng téng-téng, chē tàu-té sī beh kiù Tâi-gí àh-sī hāi Tâi-gí leh? Chèng-siōng ê kàu-iòk kám sī án-ne? Chóng--sī bô ka-kī ê kok-ka, beh ná ũ cheng siōng ê kàu-iòk khoán-kéng leh?

Chit kúi tang góa ũ khi Kò-su-tāi chiap Tē 2 choan-tióng Tâi-gí pan ê khò, hák-oân lóng í-keng sī chāi-giáh ê tiōng-òh lâu-su, ũ lāng in-ūi hoán-ló hông chhiau-giáh ài tiàu hák-hāu, ũ lāng sī chin-sim ài Tâi-gí, tui Tâi-gí ũ thiàⁿ-sim chiah lái thak--ê, m̄ koán siáⁿ khoán in-toaⁿ, chóng--sī 1 ê hō in jīn-bat Tâi-gí būn-sú ê ki-hōe. Góa ká chit kúi tang lái, ùi lán TLH kap Sêng-tāi su-chu-pān, só òh tiòh ê mih, lóng bô chhàng-pō kóng hō hák-oân chai-bat, n̄g-bāng in bī-lái tī

Tâi-gí lō thang jīn-chin phah-piàⁿ.

Soah bóe, góa beh kám-siā kúi ūi góa ê kúi-jîn, tē 1 ūi sī ín-chhōa góa kiâⁿ Tâi-gí lō ê Kim-hoa lâu-su, koh lâi sī it-tit kó-lē--góa, bô hiâm góa han-bân ê Tiuⁿ i-seng, tàk-pái kìⁿ-bīn lóng hō góa koh khah ū khùi-lát kè-siòk kiâⁿ. Lēng-gōa sī Chiúⁿ Ūi-būn Kàu-siū, sī i sēng-lip Tâi-gí kok-ka-tūi, hō góa ū ki-hōe chiâⁿ chò chāi-giáh lâu-su, khi tióng-òh kè-siòk tiām-chí, kám-siā.

2024 Chiam Bùn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siūⁿ tit-chióng kám-giân

Lîm Goát-ngô

Siú-sian kám-siā gún ê thui-chiàn-jîn Chiúⁿ Ūi-bùn kàu-siū. Kám-siā lâu-su khòaⁿ-tiòh gún ê ló-lék. Gún leh siūⁿ: Kám ũ chu-keh tiòh chit ê siúⁿ? Gún chai-iaⁿ chit ê siúⁿ sī Chiam Bùn-seng kàu-siū ê ka-siòk koan-khoán só sêng-lip ê “Tâi-gí-bùn ki-kim”,tû-liáu kì-liām Chiam-kàu-siū iā ũi-beh chióng-lê lán tiong-sió-hák chu-chhim iu-siū ê Tâi-gí lâu-su.Hō tng-kî tī kàu-hák hi ān-tiūⁿ phah-chiân-hong ê Tâi-gí lâu-su chit ê kó-lê,Goát-ngô koh-khah jîn-úi chit ê siúⁿ sī tui chit ê tng-kî kiāⁿ Tâi-gí-lō ê kang-chok-chiá jōa-ní-á tōa ê un-loán,gún kēng-ka niá-siū tiòh chit ê siúⁿ ê hék-sim kè-tát sī : Thê-chhiⁿ lán Tâi-gí kàu-iók-chiá,ài iōng lán ê Tâi-gí khan-kà chhut ũ Tâi-oân-sim ê gín-á-si-sè,Tâi-oân chiaⁿ ũ bī-lái.

Sū-sit-siōng,gún Chiông-lâi m̄-bat phín kòe ka-tī tī Tâi-gí chit tiâu lō ũ siáⁿ-mih kiát-chhut ê piáu-hiân,koh-khah m̄-káⁿ siūⁿ ũ jīm-hô ê kòng-hiàn ah ! Hoan-thâu siūⁿ-chit-ê chin,thài bô? Kiāⁿ tī Tâi-gí chit tiâu lō í-keng 22tang. Tui chit-ê cha-bó-lâng lâi kóng,chheng-chhun kō chíⁿ bé-bē-tiòh--neh! Chit-chūn gún beh lâi tui gún ê chheng-chhun chò ìn-kì.Góa tiāⁿ leh siūⁿ,kám ũ-lâng kiāⁿ Tâi-gí lō sī khin-khó--ê? Gún jîn-úi chió. Nā góa ka-kī leh? Chêng公元2002 nî hô-lí-hô-tô tãh jip kà Tâi-gí chit tiâu ō,liáh-chún ē-sái tī kok-hāu-á chò chit-ê m̄-chiāⁿ lâu-su mā bē-bái. Thài chai-iaⁿ chhiūⁿ siang-kha lól lóm-chhân--leh,múi chit-pō lóng tang-khoaiⁿ-khoaiⁿ. Tû-liáu m̄-chai-iaⁿ án-chóaⁿ chò lâu-su í-gōa, hit-chūn gún chí-sī ko-siong pit-giáp ê hák-lék,án-ne ná-ū chu-keh chò lâu-su? Gún khai-sí pàng ang pàng kiáⁿ, lī-iōng hiòh-khùn-jit khi thák jī-choan, sòa-lól koh thák jī-ki, 4tang thèh tiòh tãi-hák ê hák-lék. Tō tī thák tãi-hák ê sī, chai-iaⁿ Tâi-lâm Sêng-kong-tãi-hák ũ Tâi-bùn-só,gún tit-tiòh ang-sài ê chi-chhiⁿ kè-siok piāⁿ lâi thák gián-kiù-só. Tī Pîn-tong iā beh kà-chheh,hā-khò kóaⁿ hók-chhia lâi Sêng-tãi siōng-khò,thiám kah kiông-beh thó-tng-thâu. Gún bô kiu-kha,3tang thèh-tiòh sèk-sū ê hák-úi.Che sī góa kiāⁿ Tâi-gí-lō thâu pái thè ka-kī kám-kak kiau-ngō. In-úi gún ũi gún ê choan-giáp hù-chhut ê sim-hiat tit-tiòh khéng-tēng.

Sui-bóng gún chò kàu-hák-chi-oân-jîn-oân beh óa 17tang. M-koh gún jîn-chin ê thài-tō bô su hō chāi-chit ê kàu-su. Bóe--á hòk-bū ê hák-hāu khui tãi-lí khoeh hō gún. Che sī thâu pái hō gún ê Tâi-gí-lō ũ jia-hong phiah-hō ê kui-siok. Tong-jian, gún kēng-ka ũ kiāⁿ--lól-khì ê lók-liōng. Chò tãi-lí beh kah 5tang,mā

tī che kī-kan gún chin hó-ūn, ū ki-hōe hōe-tng bó-hāu Sēng-tāi siu Tāi-gí-su-chu-pan, koh-khah hēng-ūn ê sī, gún sūn-lī thong-kòe toing-hák-su-chu ê kàu-kiám, thèh tiòh toing-hák pún-thó-gí (Tāi-gí) ê lâu-su pài. Tō tī gún jīn-ūi án-ne tō tui-tit-khí ūi Tāi-gí cháu-chông bô-hioh ê un-su : Sēng-tāi Chiúⁿ Ūi-būn kàu-siū kap góa lūn-būn ê chí-tō lâu-su : Tân Lē-kun kàu-siū ê khan-kà ah. Sū-sit sī : Lí ê phah-piàⁿ Thiⁿ-kong-peh-á choát-tui bē khui-thāi-lí! Tāi-lâm tī hit tang khui 11 ê Tāi-gí lâu-su ê cheng-sek-khoeh--neh. Siūⁿ-tiòh chheng-chhun iú-hān, gún bô siàu-liân-ke ê hó-náu-ti, m̄-koh gún ū siàu-liân-ke bô ê piàⁿ-khui. Gún bô kō-hū Bó-hāu ê chai-pōe, bô kō-hū ūi tiòh Tāi-gí hùn-tàu ê su-tiúⁿ. Goát-ngō chit-chūn sī Tāi-lâm Tang-khu Āu-kah-kok-tiong cheng-sek ê Tāi-gí lâu-su ah. Hong-hong-ú-ú, jiok bāng ê bák-sái kiâm-kiâm-liâm-liâm, jiok bāng ê chu-bī khó-khó-kam-kam.

“Hoe nā khui, iáh-á tō sio-sūi!” Gún tī Tāi-gí chit tè thó-tē cheng-choh ê sēng-kó sī phah-piàⁿ--lāi-ê. Gún tiòh kòe 公元2006ⁿ choân-kok gí-būn kēng-sài “Tāi-gí chek-sék ián-káng” choân-kok tē 1 miá. 公元2008ⁿ choân-kok-gí-būn kēng-sài “Tāi-gí lóng-thók” choân-kok tē 1 miá. Kong-goân 2013ⁿ kàu-iók-pō bûn-hák-chióng hiân-tāi-si <Hō āng-hê hiām chhut-phāng> kàu-su-chơ tē 2 miá. 公元2018ⁿ Pîn-tong-koān bûn-hák-chióng sòaⁿ-būn <Chá ài> siā-hōe-chơ tē 1 miá. Gún mā hiáp-chō chin-chē Tāi-gí ê sū-kang, kok koān-chhī ê phēng-sím, pōe-hùn, Tāi-gí-chheh ê chhut-pán, koān-chhī Tāi-gí gián-sip ê káng-su, gún chin ài iōng Tāi-gí chhòng-chok seng-oáh ê táp-táp-tih-tih, in-ūi gún kian-sim siong-sìn: Kan-na iōng lán ê ōe chiah ū-chāi-tiāu piáu-tát lán Tāi-oân chit tè thó-tē ê sng-khó-kam-tiⁿ! Chit-chūn gún choân-lék tī kok-tiong kàu-hák í-gōa, gún tng leh hiáp-chō ko-tiong Tāi-gí kàu-chāi ê pian-chip chhut-pán.

Gún chin kiau-ngō ē-tit iōng pē-bú-ōe lám-phō chit tè thó-tē, iōng lán ê pē-bú-ōe thiàⁿ-sioh thoân-kà lán ê gín-á-sī-sè, mā hū-háp Chiam Būn-seng Sin-thoân-siúⁿ ê kià-bāng. Kin-á-jit gún tit-tiòh chit ê siúⁿ tī hoaⁿ-hí ê pōe-hiō sī phāiⁿ tī keng-kah-thâu ê chek-jīm. Chit ê siúⁿ tui gún lái kóng sī “Bū-hān ê êng-kng. Goát-ngō bān-siā!

2024 Chiam Bûn-seng Kàu-siū Tâi-gí Sin-thoân-siúⁿ tit-chióng kám-giân

Chiúⁿ Jit-êng

人ê 語言必須要俱備「聽」、「講」、「讀」、「寫」四種能力才算完整。英國歷史學家John Man《2002 Alpha bê-ta ; 23》講過：

Chit-má ê 文化演化已經變成電子化，訊息tī幾秒鐘內底就ē-tàng流通全世界，所以無具備讀寫能力就是落伍ê代名詞。

Chia ê話講了 chiâⁿ實在。其實文字ê重要性早就有人講--kòe；

中國人講：倉頡造字「…而創文字，天為雨粟，鬼為夜哭，龍乃潛藏」

希臘人講：*Kā in ê* 思想過程記錄--lòh-lâi, in變kah有自覺，用心思想，……。是因為有了字母才予古希臘人ē-tàng釘根文明論述 ê基石。

明顯較早知iáⁿ文字重要ê民族。文明比別人較早發展。M-koh台灣人到chit-má iáu無重視母語書寫，成做華語吞chiáh ê對象。有人預測30 tang內台語會消失，其他koh較弱勢本土語ê消失更加mài講。所以我自起頭tō 決心推sak母語書寫，用好òh好用ê羅馬字beh教hō台灣人尤其是台灣gín-á ē-hiáu 讀寫母語。

Chit-má 雖罔有國民教育òh台語，m-koh讀寫kâng-khoán無受重視，無到10 % ê台語人ē-hiáu寫台語，甚至bē少人認為ē-hiáu講就好，無需要ē-hiáu寫。

最近五冬來，有機會來茄荳 á 國小教台語。過去ê學校難得有班級連教2冬，kan-taⁿ 1冬ê時間連教羅馬字拼音tō無夠，mài講beh koh教寫作。茄荳 á 國小ê gín-á有機會àn一年級tō學羅馬字拼音，五年級以後學寫作變做可能。當然一禮拜kan-taⁿ一節，beh教koh à改作業確實會造成額外 ê負擔，台語老師ài有使命感承受挑戰：

做穡人辛苦種作是ng-bāng 有好 ê 收成

討海人kap 海poah 命是期待載滿漁貨回港

台語老師m驚辛苦是beh教hō gín-á ē-hiáu讀寫台語。

Tī 現有條件，行這條路有tām-pòh-á siok-bók, m-koh gín-á tiāⁿ 有超過咱想像ê表現，深深感嘆gín-á母語無好是大人ê失誤kap失策。樹á有伊天生ê性命力，咱若用心來灌溉，會當期待開花kap收成。

心內mā有一个堅持kap期待：

向望咱ê gín-á tī正常ê母語環境大hàn, 有溫暖ê母語滋養, ē-tàng寫出好ê母語作品，以後有機會提tiòh「Nobel Literature Prize」。

Chit-pái chiâⁿ 榮幸得著詹文聲教授台語薪傳賞。感謝詹文聲教授幫贊守護母語，向望鼓勵較chê人chò-hóe phah-piàⁿ, hō母語回復正常ê面貌。